

Handläggare: Per Gröning
Tel: 08-606 93 05

Regeringskansliet

m.registrator@regeringskansliet.se

Remiss - förbättrad avfallsstatistik och spårbarhetssystem för farligt avfall och icke-farligt byggnads- och rivningsavfall

Ärende nr: NV-00316-15

Beslut

Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund beslutar att lämna följande yttrande:

1. Anmälningsskyldiga verksamheter bör årligen rapportera slag och mängder av borttransporterat farligt avfall samt slag och mängd av icke-farligt avfall till en central digital lösning. Transportör och mottagare bör anges.
2. Icke anmälningsskyldig verksamhet bör lämna uppgifter om avfall till sin transportör som lämnar uppgifterna till mottagaren som i sin tur lämnar till en central lösning. I de fall verksamhetsutövaren transporterar bort farligt avfall i egen regi bör denne vara skyldig att rapportera transporten till den digitala lösningen.
3. Ett digitalt rapporteringssystem för export och import av avfall bör införas.
4. För ökad återvinning av avfall föreslås följande:
 - Krav på återvinning av bygg- och rivningsavfall i kombination med återbetalbar säkerhet eller straffavgift.
 - En skatt föreslås som tas ut av lämnare av sorterat avfall som förs till avfallsanläggningar. Skatteavdrag föreslås när återvunnet material används.
 - Sorteringscertifikat och materialåtervinningscertifikat införs.
 - Förlängd tid för mellanlagring.
 - Kontrollplaner enligt PBL bör redogöra för hur bygg- och rivningsavfall ska hanteras.

Bakgrund

Naturvårdsverket (NV) har inbjudit ett stort antal kommuner och andra remissinstanser att lämna synpunkter på Naturvårdsverkets förslag till regeländringar till följd av två regeringsuppdrag. Uppdragen till Naturvårdsverket är att analysera och föreslå hur avfallsstatistiken kan utvecklas samt att föreslå ett system för spårbarhet av framförallt farligt

avfall. Remissen inkom till förbundet den 24 mars 2017. Förbundets svar ska lämnas senast den 15 juni 2017

Naturvårdsverkets förslag till regeringen ska bidra till :

- att det blir enklare att följa flöden och trender inom avfallsområdet, inklusive import och export,
- ett bättre underlag för tillsyn
- att etappmålen om avfall kan följas upp, samt
- ett bättre underlag till den nationella avfallsplanen, samt utgöra ett komplement till denna.

Ärendebeskrivning

Kraven på avfallsstatistik har under senare år ökat. I EU:s avfallsdirektiv finns mål som ska följas upp regelbundet. För uppföljning av den nationella avfallsplanen behövs mer omfattande avfallsstatistik och materialflödesanalyser.

NV ser brister och förbättringspotentialer med dagens statistik. Bland annat finns det skillnader i mängden uppkommen och behandlad mängd avfall. Det finns svårigheter med att följa flöden och avfallsströmmar samt återvinningsmål. En annan brist gäller gränsöverskridande informationspliktig transport av avfall. Den är inte rapporteringspliktig och saknas därför i statistiken.

NV föreslår att all yrkesmässigt bedriven miljöfarlig verksamhet ska rapportera det farliga avfall de lämnar för borttransport eller tar emot efter transport. Rapporteringen ska ske i en anvisad digital lösning. Rapporteringen ska omfatta avfallstyp-/er och mängd för varje avfallstyp/-er. Information ska lämnas om hur avfallet behandlas. Avlämnande och mottagande verksamhet ska anges. Transportör och transportsätt ska anges. Tidsuppgifter ska lämnas. Idag saknas ett sådant rapporteringssystem som kan sammanställa avfallsflödena från mindre verksamheter.

NV föreslår ett digitalt rapporteringssystem för import och export av avfall som är anmälningspliktigt enligt EG-förordning 1013/2006 om transport av avfall. Med förslaget antas att Sverige bättre uppfyller Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/98/EG om avfall, och vi får en bättre avfallsstatistik.

NV påpekar att enligt avfallsdirektivet ska allt farligt avfall vara spårbart och att detta gäller all yrkesmässig verksamhet där farligt avfall uppkommer. Verket påpekar även att enligt EU:s avfallsförordning ska farligt avfall kunna spåras över gränser, men enligt denna förordning kan inte en digital rapportering krävas.

För att genomföra NV:s förslag behöver förändringar ske i avfallsförordningen. Dessutom föreslår NV att verket bemyndigas att i föreskrifter reglera hur inrapporteringen och hanteringen av uppgifter som gäller farligt avfall ska ske.

Fler behöver rapportera

Tillståndspliktiga miljöfarliga verksamheter rapporterar idag uppgifter om avfall i sin årliga miljörapport enligt avfallsförordningens bilagor. Över anmälningspliktiga verksamheter finns det ingen nationell förteckning. Varje kommun gör förteckning över anmälningspliktiga verksamheter i sitt område. Uppgifter om avfall från hushållen hämtas till nationell nivå från branschorganisationen Avfall Web.

Enligt NV:s förslag ska verket bemyndigas att i förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd införa en rapporteringsskyldighet för anmälningsskyldiga verksamheter. Verket föreslår ett stegvis införande av rapporteringskravet bland de olika verksamheterna för att övergången ska bli smidig.

Farligt avfall ska vara spårbart enligt avfallsdirektivet och EU-kommissionen rekommenderar att medlemsstaterna för ett nationellt register över farligt avfall. För anmälningsskyldig verksamhet förs information om hur det farliga avfallet hanteras inte vidare till nationell nivå vilket kan ske om en rapporteringsskyldighet införs för dem till en central digital lösning.

NV redovisar olika alternativ över vilka verksamhetsutövare som kan åläggas att rapportera sin avfallshantering.

Bygg- och rivningsavfall

Naturvårdsverket har under år 2014 fått ett uppdrag utreda behovet av styrmedel för att nå etappmålet om att förberedande för återanvändning, materialåtervinning, och annat materialutnyttjande av icke-farligt byggnads- och rivningsavfall ska vara minst 70 viktprocent senast 2020. NV har bedömt att det är sannolikt att Sverige redan idag uppnår målet. Statistiken behöver förbättras för att målet ska kunna säkerställas.

A och B-klassade avfallsbehandlingsanläggningar rapporterar idag om bygg- och rivningsavfall. NV har under år 2015 föreslagit att C-klassade avfallsbehandlingsanläggningar ska omfattas av ett rapporteringskrav för mottagning av avfall och återvinning av asfalt. Det rör sig om ca 750 anläggningar. För att genomföra detta krävs ett bemyndigande ges till NV.

Inrapportering av byggnads- och rivnings- och anläggningsavfall som hanteras av mindre avfallsbehandlingsanläggningar och återvinns sker inte idag. Detta räknas därför inte med i återvinningsmålet. Enligt NV:s utredning räknas farligt avfall från sådan verksamhet, jord och muddermassor inte in i målet. Brännbart avfall från bygg- och anläggning rapporteras idag som industriavfall i miljörapporter och inte som avfall från byggsektorn. Återvunnen asfalt har hittills inte rapporterats som avfall.

Ett annat alternativ för bättre statistik är enligt utredningen att byggherrarna med stöd av PBL i sin kontrollplan redogör för hur bygg- och rivningsmaterial ska hanteras.

En beskattning av den som lämnar osorterat byggavfall diskuteras i utredningen. Införande av ett kvalitetsystem för sekundära material diskuteras också liksom en materialbörs för överskottsmassor samt ökade ytor för mellanlagring.

Naturvårdsverket föreslår främst att följande åtgärder vidtas:

- Krav på materialåtervinning i kombination med återbetalbar säkerhet eller straffskatt.
- Skatt på osorterat avfall.
- Handel med sorteringscertifikat.

Bedömning

Förbundet bedömer att det är viktigt att arbeta för att nå miljöbalkens mål om återanvändning, återvinning och god hushållning samt Sveriges miljömål Giftfri miljö inom en generation. För att nå målen är det viktigt att avfall hanteras på bästa sätt, vilket medför att ett system behövs där avfallsflödena kan följas och tillförlitliga statistiska uppgifter kan bli tillgängliga.

Speciellt på grund av att många uppgifter om avfallshantering från anmälningsskyldig verksamhet inte enkelt kan spåras och inte rapporteras nationellt, bedömer

förbundet liksom NV att det är rimligt att en central digital lösning för rapportering av avfall inrättas. Det finns även flera andra goda skäl som framgår av NV:s utredning att införa en digital lösning för insamling av avfallsuppgifter.

Förbundet bedömer att alla A, B, och C - klassade verksamheter bör rapportera de uppgifter om avfall och farligt avfall som framgår av avfallsförordningen till den centrala lösningen.

En utökad rapportering bör lämpligen införas stegvis. U-verksamheter bedöms kunna lämna uppgifter till avfallstransportören som i sin tur lämnar uppgifter till mottagaren av farligt avfall. Mottagaren rapporterar till den centrala lösningen. Även anmälningspliktiga gränsöverskridande avfallstransporter bör rapporteras till den centrala digitala lösningen för att avfallsströmmarna ska kunna kvantifieras. U-verksamheter som transporterar bort farligt avfall i egen regi bör vara skyldiga att rapportera transporterna till den centrala lösningen.

Förbundet bedömer liksom Naturvårdsverket att anmälningspliktig återvinningsverksamhet för asfalt bör rapportera sina flöden för att den nationella statistiken ska bli bättre. Det utökade rapporteringskravet bedöms vara rimligt för C-anläggningarna.

Krav på återvinning av rivningsavfall i kombination med återbetalbar säkerhet eller straffavgift bedöms vara ett effektivt sätt att främja återvinning och att få in statistik.

En skatt på osorterat avfall som förs till en avfallsanläggning bedöms öka sorteringsviljan hos företagen. För att ytterligare öka sorteringsviljan bör det avfall som förs ut från en avfallsanläggning som konstruktionsmaterial ge skatteavdrag. En risk med skatt är dock att de olagliga sätten att bli av med avfall kan öka i omfattning vid ökad beskattning. Avfall som körs sorterat till en anläggning för återvinning bör inte vara beskattat eftersom det ger anledning för byggherrar och rivningsföretag att öka sortering och återanvändning.

Förbundet bedömer liksom NV att handel med sorteringscertifikat och materialåtervinningscertifikat ger aktörerna anledning att öka sorteringen. Det bedöms kräva att handeln med återvunnet material fungerar och att utdelningen av certifikat sker på ett sätt som leder till att utbudet inte är större än efterfrågan. I ett välorganiserat land som Sverige är, och som har ett begränsat antal aktörer bör ett certifieringssystem leda till ökad sortering.

För att handel och återvinning av massor ska kunna öka bör tiden som mellanlagring får ske ökas. Begreppet mellanlagring har dock ändrats i 29 kapitlet miljöprövningsförordningen till det EU- anpassade: lagring som en del av att samla in avfall, eller lagring inför vissa typer av verksamheter.

För att byggherrar på ett tidigt stadium ska planera för sin avfallshantering bör detta tas upp i bygglovs kontrollplan.

Barbro Olander
Avdelningschef

Kopia: stina.andersson@regeringskansliet.se
thomas.forsberg@skl.se